

ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

|| Η ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΙ Ο ΟΡΛΩΦ ||

Ποτέ ευνοούμενος βασιλίσσης δεν κατάλαβε τόσο περιφανή θέσιν εις την ιστορίαν και δεν προσέφερε τόσας υπηρεσίας διά τὴν μεγαλειότητα τῆς ἐστειμένης τὸν ῥωσικόν, ὡς ὁ Γεργόριος 'Ορλωφ πρὸς τὴν Αἰκατερίνην τὴν Β', τῆς Ρωσσίας.

Εἶνε ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλονται αἱ ἐπιτυχίαι καὶ ἡ δόξα τῆς βασιλείας τῆς Αἰκατερίνης. Ἡ περίφημος Τσαρίνα τοῦ ὤφειλε μάλιστα κατὰ πολὺ περισσότερον. Τὴν ἀνύψωσιν τῆς εἰς τὸν ὀρόνον κατὰ τὴν ὥαν ἀκριβὸς ποῦ παρεσκευάζετο ἡ ἐξορία τῆς. Ἡ ἑλληνικὴ ιστορία ἔχει τὸ δόγμα τὸ ἀναπόσπαστον ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα γεγονότα τῆς προεπαναστατικῆς περιόδου. Εἶνε ὁ δημιουργὸς τῆς ἐκστρατείας τῆς Κριμαίας καὶ ὁ ἐμπνεύσας τὴν ὑπολήψιν τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἑλλήνων τῶν νήσων καὶ τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὸ 1770. Ὁ Ἀλέξιος 'Ορλωφ, ὁ ἀρχηγὸς τῶν ρωσικῶν ναυτικῶν δυνάμεων ποῦ ἐπανεστίασε τὰς νήσους καὶ τὰς ἀτάκας τοῦ Αἰγαίου καὶ ἐπυρρόλησε τὸν τουρκικὸν στόλον εἰς τὸν Τσεσμέ κατὰ τὴν ιστορικὴν νύκτα τῆς 7ης πρὸς τὴν 10αῖον τοῦ 1770, ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Γεργόριου.

Εἰς τοὺς 'Ορλωφ ὀφείλεται ἡ τραγωδία τῶν κρηουργιῶν τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν ποῦ ἐπικολοῦθησαν ἐκ μέρους τῶν Τούρκων μετὰ τὴν ἐγκατάλειπν τῶν ἐπαναστατῶν τοῦ 1770. Ἀλλὰ πρέπει νὰ διολογηθῇ ὅτι ἡ σκληρὰ ἐκείνη περιπέτεια δὲν ἐξορμήσε μόνον διὰ τὴν σπτηρίαν δυσπιστίαν πρὸς τοὺς ἐκμεταλλεῖτας ἔθνους, ἀλλὰ καὶ συνήθισε τοὺς τυραννομένους Ἕλληνας εἰς τὴν ἰδίαν τῆς ἐπαναστάσεως ποῦ ἐκρηγοῦσιν ἀργότερα.

Ἀλλὰ ὅταν κάποτε ἡ ιστορία ἐρευνήσῃ περισσότερον τὴν περίον ἐκείνην τὸν πόλεμον τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Τουρκίας, δὴ ξεκαθάριστὴν τὴν θέσιν τῆς Αἰκατερίνης. Ἡ ἑλληνικὴ ἐξέγερσις τοῦ 1770 δὲν ὑπενηγῆθη ἄλλως διὰ νὰ ἀπαχολοθῶν οἱ Τούρκοι εἰς τὸ Αἶγαίον ἐνὸς ἐπιέχοντος ἀπὸ τοὺς Ρώσους στρατηγούς εἰς τὸν Προβόν, τὸν Δουναβίον καὶ τὸν Νεστέρον. Ἡ Αἰκατερίνη ἀπὸ τὸ περιβάλλον τῆς ὁποίας δὲν ἔλειψαν καὶ οἱ Ἕλληνες—ἡ ἑλληνικὴ καταγωγὴς περιφημίας κόρη—Ποτόκκα ὑπῆρξεν ἡ ἐμπιστευμένη τῆς μεγάλης Τσαρίνας—ἐτρέφε τὸ δνερον τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως μιᾶς ἑλληνικῆς δημοκρατίας ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς Ρωσσίας. Οἱ ὅμοιοι τῆς πολιτικῆς ιστορίας δὲν γνωρίζουν παρὰ τὰ πολεμικὰ γεγονότα εἰς τὰς διπλωματίας πράξεις, ἀλλ' αἱ ιστορικαὶ προσωπικότητες δὲν φωτίζονται παρὰ τὰς, παρὰ διὰ τῶν ἀποκαλυπτικῶν ἰδιαιτέρων μονογραφιῶν, «ἀναμνήσεων» καὶ «ἀπομνημονευμάτων» διὰ τὸν ὁποῖον φαίνονται αἱ διαθέσεις τῶν, φανεροῦται ἡ ἰδιαιτέρα τὸν ζῶν, αἱ ἀνγωστοί τὸν προσπαθεῖται καὶ τὰ ἐμπόδια ποῦ ἐματαιώσαν ὁράσεις ἀποφάσεις.

Ἐξω γὰρ ὄνιν ἐκτός τῶν γνωστῶν πηγῶν, ὅν «Ζωὴν τῆς Αἰκατερίνης τῆς Β'» τοῦ Κωστέρου ἐκδοθεῖσαν εἰς τὸ Παρίσι τὸ 1797, ἕνα ἔτος δηλαδὴ μετὰ τὸν θάνατον τῆς, ὅταν τὰ πρόσφατα τοῦ περιβάλλοντος τῆς ἔξω ἀκόμη καὶ τὰς «Ἀναμνήσεις» τῆς κομίσσης Γκολοβίν τοῦ Βασιλέβου καὶ τὰ «Μυστήρια τῆς Ρωσσίας» τοῦ Λαζουά.

Ὁ Κωστέρου παραθέτει ἀναμνηστικὰ δοκιμώματα διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἐάν μετὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Τσεσμέ ὁ Ἀλέξιος 'Ορλωφ, ὁ Σπυρίδωφ καὶ οἱ ῥωσικοὶ ἀξιωματικοὶ δὲν παρεδίδοντο εἰς ὀργισμὸς ἐνδοχίμιας μετὰ νῆας τῶν νήσων καὶ δὲν ἐγκατελείποντο ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν συνεχίαν τῶν ἐπιχειρήσεων, δὲν θὰ τοὺς ἐπολύμηνε ἡ ἀναποφεικτικὸς συνθηκολόγησις καὶ εἰρήνη μετὰ τὴν Ρωσσίαν καὶ Τουρκίαν καὶ ὅτι ἐντός ὀλίγου χρόνου θὰ ἀπεσπῶντο ἀπὸ τῆς Τουρκίας ἡ Ἑλλάς μετὰ τὰς νήσους, ἡ Σορία καὶ ἡ Αἰγύπτος. Χρήματα ἀφθονα εἶχαν ἐξευρεθῇ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν προερχόμενα ἐκ ἑλληνικῶν χειρῶν. Τὰ εἶχον ὑποσχεθῇ ὁ κυβερνητικὸς τραπεζίτης Μαροῦτσης καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε δώσει ὡς πρῶτην δόσιν τριανταεπταεὶς ἑκατομμύρια φλορίνα.

Ὁ Μαροῦτσης εἶχε μεταβῇ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἰς τὴν Πετροῦπολιν, ὅπου ἡ Αἰκατερίνη τοῦ ἔδωσε τὸ παράσημον τῆς Ἀγίας Ἀννης καὶ τὸν τίτλον τοῦ ῥωσικοῦ πρεσβευτοῦ εἰς τὴν Βενετίαν.

Ὅταν μετὰ τὴν εἰρήνευσιν ὁ Ἀλέξιος 'Ορλωφ ἐπέστρεψε εἰς τὴν Πετροῦπολιν, ἐπρότεινε εἰς τὴν Αἰκατερίνην νὰ κἀμ ἐκστρατείαν πρὸς ἀπόσπασιν ὀλοκληρῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Αἰγύπτου ἀπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς ὀθωμανικῆς αυτοκρατορίας. Ἐξήχησε δι' αὐτὸ δέκα ἑκατομμύρια ρουβλία, βασιζόμενος προφανῶς καὶ εἰς τὰ χρήματα ποῦ θὰ ἐβρίσκε εἰς τὰς πλουσίας ἑλληνικῆς νήσους.

— Σὰς προσφορὰς εἰκόσι, διὰ νὰ μὴ σὰς λείψῃ τίποτε, τοῦ ἀπῆλθε ἡ Αἰκατερίνη.

Ὁ ῥωσικὸς στόλος ἤρχισε πάλιν νὰ παρασκευάζεται διὰ τὴν νέαν ἐκστρατείαν εἰς τὸ Αἶγαίον καὶ ὁ Ἀλέξιος 'Ορλωφ ἐπῆγε εἰς τὴν Βιέννην καὶ τὸ Λίβουρν. Ἀλλὰ τὸ ταξίδι τοῦ αὐτοῦ διήρκεσε πόσον πολὺ καὶ ἡ διαγραφὴ τὸν ἀπέστην τὸν Ἀδριανικὸν καὶ τὸν Ἀγγλὸν ἦτο τόσον προκλητικὴ, καὶ εἶχε τόσα ἐπιστοδία ἐξ ἐξωτικῶν περιπετειῶν καὶ προσωπικῶν ἐξιδίων, ὥστε ἡ ἐκστρατεία

ἐματαιώθη.

Τὸ ἐνδιαφέρον ὅμως τῆς Αἰκατερίνης διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἦτο ἀναμφισβήτητον. Εἰς τὴν μὲν τὸν Τασιαζὸν τῆς Σερίφου ὑπάρχει ἀκόμη πολὺτοιμοι ἀδαμαντοκόλλητον εὐαγγέλιον, ἀρίστωμα τῆς ἰσχυρᾶς Τσαρίνας εἰς τὴν ἱστορικὴν μονήν. Κατὰ παράδοσιν μάλιστα παλαιὰν τῶν κατοίκων τῆς νήσου, τὸ εὐαγγέλιον αὐτὸ ἐβάρσα ἐκεῖ διὰ θαύματος. Ἐξορίθη, λέγουσι, ὑπὸ τῆς αυτοκρατορίας εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν καὶ ἀπὸ ἐπέραισε τὰ Λαδανᾶναια καὶ τὸ Αἶγαίον ἐσταμάτησε πρὸ τῶν βράχων τῆς μονῆς τῆς Σερίφου.

Τὶ σύμβολον σταδίου ἐκκληρικοῦ, ἀπρόσπτων εὐτυχιῶν καὶ περιπετειῶν τὸ ὄνομα τοῦ Γεργόριου 'Ορλωφ. Διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ εἰς τὴν γνωστὴν ἱστορικὴν περιωπὴν ἐχρησάθη ἡ ὁμορφία τοῦ, μὴ ἀναγνωρίζον ἐμπόδια θάρρους τοῦ, ὁ ἔρωσι, τὸ ἔγκλημα, ἡ ὀρεία ἀντίληψις καὶ ἡ ἀμετρος φιλοδοξία τοῦ.

Δὲν ἦτο εὐγενὸς καταγωγῆς, κεφάλαιον ἀνατοφενκτον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διὰ μιᾶν καλὴν σταδιοδρομίαν, οὔτε εἶχε ἀξιοσημειώτων μόρφων. Δὲν εἶχε παρὰ τὰ δῶρα τῆς φύσεως. Ἐπιβλητικὴν ἀνδρικήν ὀραυτῆτα καὶ τόλμην. Ὅταν ὁ Πέτρος ὁ 3ος ὁ σὺγγυος τῆς Αἰκατερίνης ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον, δὲν ἦτο παρὰ ἀσημαντὸς κατώτερος ἀξιωματικὸς. Οἱ δύο τὸν ἀδελφὸν μετὰ τὸν ὁποῖον καὶ ὁ Ἀλέξιος, ἦσαν ἀπλοὶ στρατιῶται εἰς τὴν σωματοφυλακίαν. Ἐνα περιεργον ἐπεισόδον ποῦ ὀλίγον ἔλειψε νὰ τοῦ τοσίσῃ τὴν ζωὴν, τὸν ἀνύψωσεν αἰφνιδίως. Ὁ κόμης Πέτρος Σουβαλόφ στρατηγὸς τοῦ μηχανικοῦ ἠδὲ ἔλπιε νὰ ἔχη ὡς ὑποσπότην τὸν ὁραϊότερον ἀξιωματικὸν τῆς Πετροποπόλεως. Ἐδῶλεξε τὸν 'Ορλωφ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Σουβαλόφ εἶχε ἐρομένην μιαν ἀπὸ τὰς ὀραυτεράς γυναῖκας τῆς αἰῶς, τὴν πριγκίπισσαν Κουρακίαν. Ἡ νεαρά πριγκίπισσα πολὺ γοήγῳρα εἶδεε ὅτι προτιμῶσε τὸν νεαρὸν ὑπάσπασιν ἀπὸ τὸν ἰσχυρὸν στρατηγόν. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ Σουβαλόφ τοὺς ἀνεκάλυψε. Ἀπηγόρευσε εἰς τὸν 'Ορλωφ νὰ ἐμφανισθῇ πλέον ἐννοῦτον τοῦ καὶ ἐξήχησε ἀπὸ τὴν

Ἡ Αἰκατερίνη

Ο' Ορλωφ

συνητῶντο π.έον σχεδὸν καὶ ἡμέραν. Ὁ ἔρωσι αὐτὸς ὑπῆρξεν ἡ πηγὴ τῶν σοβαρῶν πολιτικῶν γεγονότων ποῦ ἐπικολοῦθησαν. Εἶτε διότι ἐκινδύνευαν καὶ ἐφοβήοντο μίσητος προδοθῆναι εἰς τὸν Τσάρον, εἶτε ἀπὸ τὴν φιλοδοξίαν ποῦ ὑπῆρχε ἀμετρος καὶ εἰς τοὺς δύο ἠέλησαν νὰ γίνουν κύριοι τῆς καταστάσεως. Ὁ Πέτρος ὁ 3ος εἶχε πολὺ ὀλίγας συμπάθειας εἰς τὸν λαὸν καὶ τὸν στρατόν. Εἶχε ὅλα τὰ ἐλαττώματα τῶν βασιλέων χωρὶς καμμίαν ἀρετήν. Ὁ 'Ορλωφ λοιπὸν ἐπρότεινε νὰ τὸν ἐκθρονίσουν. Καὶ κατεστρώθη ἡ συνωμοσία. Ἡ πρώτη ὁμάς ἀπετελέτο ἀπὸ τοὺς πέντε ἀδελφοὺς 'Ορλωφ, τὸν Μπλικόφ καὶ τὸν Πάσκι. Διὰ νὰ προσηλυτιστῶν ὁπαδοὺς ἔδωρε νὰ μεταχειρισθῶν ἀκόμη καὶ τὸν ἔρωσι. Ἡ ὀραία πριγκίπισσα Ντασκόφ ἔκαμε οἱ μορφοσε γι' αὐτό. Τὴν ἡν Ἰουλίον τοῦ 1762 τὸ κίνημα ἐξεργάθη. Ὁ Πέτρος ὁ ὁποῖος ποῦ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε περάσει τὴν νύκτα ὀργισμῶν μετὰ μίαν ἠθοποιὴν ἐντός τῶν ἀνακτορῶν δίδον τὸ γενικὸν σῆμα μανθῶν ἐξωτικῶν ἐκδηλώσεων εἰς τοὺς προσκεκλημένους καὶ τὰς προσκεκλημένας τῶν, ἐφύλακται καὶ ἡ Αἰκατερίνη ἀνηγορεύθη αυτοκρατορία πασῶν τῶν Ρωσῶν καὶ δὲν ἐδίστασε νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν τὸν ἀνακτορὸν διὰ νὰ δειξῇ εἰς τὸν λαὸν τὸν διάδοχόν τῆς τὸν μικρὸν μέγαν δούκα Παῦλον Πέτροβιτς.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν μετὰ ἀνδρικήν στρατιωτικὴν στολήν ἀκολουθουμένη ἀπὸ τὴν πριγκίπισσαν Ντασκόφ μετὰ τὴν ἰδίαν περιβλήν ἐπεθεώρησε νὰ συντάγμα τῆς Πετροποπόλεως. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ ἀτυχὴς Πέτρος ἀπὸ ὑπερκορώθῃ νὰ πῇ δηλητηρίον ἀπὸ τὸν Π. Ἀ. 'Ορλωφ, ἐτραγικῶς ἀπῆλθε. Οἱ δολοφῶντες ὅταν εἶδαν ὅτι τὸ δηλητηρίον δὲν ἐπενήργει, ἀμέσως τοῦ ἔδωσαν μίαν πετόσαν εἰς τὸν λαϊκὸν καὶ τὸν ἐπῆλυν. Ἀδουφῶς ἦτο ὁ Ἀλέξιος 'Ορλωφ.

Τὸ γεγονός ἐκροκόλεσε κρίξην παρ' ὅλην τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Αἰκατερίνην, ἀλλὰ πολὺ γοήγῳρα ἐλημονήθη. Οἱ πρέσβεις τῶν δυνάμεων δὲν ἤργησαν νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν νέαν Τσαρίναν. Ἀλλ' ἐκείνο ποῦ ἐβοήθησεν εἰς τὴν λήθην τῶν ἐγκλημάτων ἦτο ἡ εὐτυχία ποῦ ἔφερεν εἰς τὴν Ρωσσίαν εὐθύς ἀμέσως ἡ βασιλεία τῆς Αἰκατερίνης. Ἐκάμε εὐνοούμενὸν τῆς ἐπισήμους πλέον τὸν Γεργό-

ριον Ὀρλώφ, ὁ ὁποῖος ἐκυβέρνησε τὴν Ρωσσίαν δι' ἐκείνης.

Ἄν ὁ Πέτρος ὁ μέγας ὀργάνωσε τὴν Ρωσσίαν εἰς κράτος ἐκ τοῦ ἔως τότε μοσχορπτικῷ χάους, ἡ Αἰκατερίνη κατέστησε τὴν Ρωσσίαν εὐρωπαϊκὴν χώραν. Ἀπὸ τότε ἡ Ρωσσία ἐσιήλθεν ὡς ἰσότημος εἰς τὴν ὁμάδα τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων. Ἀνοικοδομήθησαν αἱ πόλεις, ὀργανώθησαν ἡ δικαιοσύνη καὶ ὁ στρατός καὶ ἰδρύσθη τὴν πρώτην ἱατρικὴν σχολὴν εἰς τὴν Πετρούπολιν. Νοσοκομεία ἐγέναν διὰ πρώτην φοράν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις. Αἱ ὥραιαι τέχναι ἠνθήσαν καὶ τὸ περιφρον. Ἐρμιάς τῶν ὀφείλων εἰς αὐτὴν ἀπεκτίσθη πινακοθήκη μετ' ἔργα τῶν μεγάλων διδασκάλων τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τῶν νεωτέρων, ὥστε νὰ καταστῇ μουσεῖον ἐπαύλιν πρὸς τὰ περιφημότερα τοῦ κόσμου. Ἡ προσωπικότης τῆς ἐρετίκους τὴν προσοχὴν τῶν διανοουμένων τῆς Εὐρώπης. Ὁ Βολταίρος καὶ ὁ Διδερό τὴν ἐπεσκέφθησαν καὶ αἱ μεταξὺ τῶν ἀλληλογραφία εἶνε ἱστορικαί.

Ἡ ἐγγνωμοσύνη τῆς Αἰκατερίνης πρὸς τὸν Ὀρλώφ τὸν ἐμπνέοντα πάσαν κίνησιν ἥτο τόση ὥστε ἐσκέφθη ἀκόμη καὶ νὰ τὸν ἐπαυδρεύθῃ. Τὸ σχέδιον αὐτοῦ τοῦ γάμου ἐγκατελείφθη διὰ τὸν φόβον δημοθυρίας ἀπαναστάσεως ἀπὸ τοὺς ἀντίηλους τοῦ ἰσχυροῦ ἐννοουμένου.

Ἄλλ' ἰδιοσυγκρασία ὅπως τῆς Αἰκατερίνης δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὸν Ὀρλώφ. Ἀπὸ τὴν ζωνὴν τῆς δὲν ἔλειπεν ὁ ἔρωσ καὶ ἡ αἰσθηματικὴ περιπέτεια οὕτε μίαν ἡμέραν.

Μετὰ τὸν Ὀρλώφ ἦλθε ὁ ὄρατος Ποτίμкин καὶ ἔπειτα ἄλλος. Ὁλόκληρον πρωτοκόλλον ὑπῆρχε διὰ τὴν θέσιν τοῦ ἐννοουμένου τοῦ ἔρωτος τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡ ἐκλογὴ ἐνός νέου ἐννοουμένου ἦτο εἶδος τελετῆς. Ὡρίζετο ἡ ἡμέρα τῆς νέας ἐκλογῆς καὶ ἡ Αἰκατερίνη διαβαίνουσα πρὸς ὀλίγων αὐλικῶν ἀπέτεινε ἰδιατερώς τὸν λόγον πρὸς τὸν εὐτυχὴ τῆς ἡμέρας, ὁ ὁποῖος ἔπειτα ἀπὸ ἱατρικὴν βεβαίωσιν διὰ τὴν καλὴν ὑγίαν τὸν ἐγκαθίστατο εἰς διαμέρισμα τοῦ Ἐρμιάς συγκατανοῦν διὰ μουσικῆς θύρας μετ' αὐτοκρατοριῶν. Ἀμέσως ἤρχιζεν ἡ ἀμοιβή του, ἡ ὁποία ἦτο ὀρισμένη εἰς 1.250.000 ρούβλια κατ' ἔτος. Ὁ ἐννοούμενος τῆς αὐτοκρατορίας δὲν ἐπετρέπετο πλέον νὰ ἔχῃ ἰδιατερώς συνομιλίαν μετ' ἄλλην γυναῖκα. Ἄλλα οἱ ἐρασταὶ τῆς τῆς ἐστοχίοναν πολλὰ περισσύνον. Μόνον διὰ τὸν Ὀρλώφ διέθεσε 17 εκατομμύρια ρούβλια καὶ διὰ τὸν Ποτίμкин πενήντα. Οἱ ἔρωτες τῆς ἐν ὅλῳ ἐστοχίοναν εἰς τὸ ρωσικὸν θησαυροφυλάκιον περὶ τὰ 100 εκατομμύρια ρούβλια, ποσὸν ἐκπληκτικὸν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἄλλ' οἱ ἐρασταὶ δὲν ἦσαν λίγοι.

Ὁ Βισένσκι, ὁ Ὀρλώφ, ὁ Βασιλιτζίφ, ὁ Ποτίμкин, ὁ Ζαβαντόφσκι, ὁ Ζόριτς, ὁ Κορτζάκοφ, ὁ Γερμολόφ, ὁ Πομονόφ, ὁ Πλάτω Ζουμπόφ, ὁ Βαλεριάνοφ Ζουμπόφ. Αὐτοὶ εἶνε μόνον οἱ ἐπίσημοι. Ἐξ ἐπιστολῆς Ἀγγλοῦ διπλωμάτου ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἔχομεν ὥρατον δοκομένο διὰ τὴν ἐρωτικὴν ἰδιοσυγκρασίαν τῆς Αἰκατερίνης. Εἶνε ἐκμυστήρευσις τῆς ἰδίας πρὸς τὴν κόμησσαν Ποτόκκα. Ἡ φύσις ποὺ μετέβαινε νὰ γεννηθῇ μέσα στοὺς πάγους τοῦ βορρᾶ, ποὺ ἔδωκε μιά ψυχὴ φλογερὴ καὶ ἔβαλε μέσα σ' αὐτὴν τὴν ψυχὴ ἀκατάσχετη ῥοπὴ πρὸς τὸν ἔρωτα. Ἐνῶτις ἐγγνώρισα τῆς ἡδονῆς. Αἱ αἰσθησεις μου εἶχαν συνηθεῖσαι καὶ οὕτε αὐτὴν ἡλικίαν δὲν μπορεῖ νὰ με κάμῃ νὰ χάσω αὐτὴ τὴν συνήθειαν. Ἄλλως τε αὐτὸ τὸ πάθος μου ὑπῆρχε πάντοτε περισσότερον χρήσιμο παρὰ ἐπιβλαβές. Ἐστὼ ἀπὸ τὴν τύχην, ἔστω ἀπὸ τὸ πρόνομα δὲν εἶχα ποτε γιὰ ἐννοουμένους παρὰ ἀνδρὲς ἱκανοὺς νὰ ὑπερασπίσουν τὰ συμφέροντά μου καὶ ἀν' ἐπιτρέπω στὸν ἐαυτό μου μερικὲς φαντασιοληΐες ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια, ἐκείναι ποὺ ἦσαν τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν τῶν φαντασιοληΐων ἔμειναν πάντοτε σὲ ἀλόστασι ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως τοῦ κράτους. Δὲν ἐληρομύνησα ποτὲ ὅτι τὰ ἀτυχήματα τῆς βασιλείας τῆς Ἀννας καὶ τῆς Ἐλισαβέτ δὲν ὀφείλοντο παρὰ εἰς ἀναίτους ἐρασμούς.

Ἡ Αἰκατερίνη δὲν εἶχε ἀδίκον.

Διονύσιος Α. Κόκκινος

✱

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΝΥΦΗΣ

Τὸ τραγούδιον αὐτὸ δημώδες ἄσμα, τὸ κατ' ἐρωταποκρίσιν, ψάλλεται μετὰ τὸν γάμον καὶ τὸν πανθόδρο καὶ τῆς νύφης ὅταν ψάσῃ αὐτὴ ἐμπλὸς στο ἐπί τοῦ γαμήλιου.

- Γονεῖς.** — Πέξα, ρόιδο, πέξα μῆλο, πέξα δροσερὸ σταφύλι.
Νύμφη. — Δὲν πεζεύω, χαμαρόνω, χάρισμα πολὺ γυρεῖω.
Χορός. — Τάξε, πεθερὲ, τῆς νύφης.
Πενθερός. — Μιά μηλόρα, δυὸ μηλιόρες.
Νύμφη. — Δὲν πεζεύω, χαμαρόνω, χάρισμα πολὺ γυρεῖω.
Πενθερός. — Πέντε γίδες μετ' τροχάνια, πέντε μῆλлина φουστάνια.
Νύμφη. — Δὲν πεζεύω, χαμαρόνω, χάρισμα πολὺ γυρεῖω.
Πενθερός. — Τέσσαρα παχειὰ χράρια καὶ τὴν κοῦλια τῆς φοράδα.

Τοτ' ἡ νύμφη προσκυνεῖ καὶ ἂν τὸ φάρο ροβολεῖ.
 καὶ ὁ γαμπρός πῆρε τὴν νύμφην καὶ 'ς τὸ σχοῖν' ἀποκουμήθη.

(Ἐκ τῆς Συλλογῆς Μ. Αελέκου)

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΜΙΑ ΠΙΚΡΑ

Τὰ πρώτα μου χρόνια τὰς ἔχαστα τῆς σταχτοῦ.
 κοντὰ σταχτοῦ, κοντὰ σταχτοῦ,
 στὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴ ρηχὴ καὶ τὴν ἡμερὴ,
 στὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴν πλατεῖα, τὴ μεγάλη.

Καὶ κάθε φορὰ ποὺ μπροστά μου, ἡ πρωτάνθιστη
 ζωοῦλα προβάλλει,
 καὶ βλέπω τὰ δνείρατα καὶ ἀκούω τὰ μιλήματα
 τῶν πρώτων μου χρόνων κοντὰ σταχτοῦ.

στενάζεις, καρδιά μου, τὸ ἴδιο ἀναστενάσμα:
 Νὰ ζωῶ καὶ πάλι
 στὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴ ρηχὴ καὶ τὴν ἡμερὴ,
 στὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴν πλατεῖα, τὴ μεγάλη.

Μιά μένα εἶν' ἡ μοῖρα μου, μιά μένα εἶν' ἡ χάρις μου,
 δὲ γνώρισα καὶ ἄλλη:
 Μιά θάλασσα μέσα μου σὰ λίμνη γλυκύστροφη
 καὶ σὰν ὠκεανὸς ἀνοιχτὴ καὶ μεγάλη.

Καὶ νὰ! μέσ' τὸν ὕμνον ποὺ τὴν ἔφερε τόνειρο
 κοντὰ μου καὶ πάλι
 τὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴ ρηχὴ καὶ τὴν ἡμερὴ,
 τὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴν πλατεῖα, τὴ μεγάλη.

Κ' ἐμὲ, τρισαλλοῖμονο! μιά πικρά μετ' πίκρυναι,
 μιά πικρά μεγάλη,
 καὶ δὲ μοῦ τὴ γλυκύνη, πανώριο ξαγνάντεμα
 τῆς πρώτης λαχτάρας μου, καλὸ μου ἀχρογιάλι!

Ποῖα τάχα φουρτοῦνα φουρτοῦνιαζε μέσα μου
 καὶ ποῖα ὄνειρο, ποῦ δὲν μου τὴν κοίμεις καὶ δὲν τὴν ἀνάπνευς,
 πανώριο ξαγνάντεμα, κοντὰ σταχτοῦ;

Μιά πικρά εἶν' ἀμύλητη, μιά πικρά εἶν' ἀξίγητη,
 μιά πικρά μεγάλη,
 ἡ πικρά ποὺ εἶν' ἀβυστῆ καὶ μέσ' σὺν παρίδεισο
 τῶν πρώτων μας χρόνων κοντὰ σταχτοῦ.

[Οἱ Καρμὸι τῆς Λιμοθάλασσης]

Κωστής Παλαμάς

Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΝΑΤΑ

Μάστορά μου κανατὰ,
 Μὴ τὸ πέργης χορατὰ,
 Σοὺ τὸ λέγω στὰ γεμάτα.
 Νὰ μοῦ φέρῃς μὰ κανατὰ
 Πλουμιστὴ καὶ χρυσωμένη,
 Καὶ μετ' ὅτροπον καρωμένη,
 Ποὺ καθέναν νὰ θανατῇ.
 «Βρέ, τ' εἶν' τοῦτο!» καὶ φωνάζει.

Καὶ ζωγράφος νὰ καθίσῃ
 Εὐμορφα νὰ τὴν στολίσῃ.
 Νὰ τῆς κάμῃ πρασινίδες,
 Καὶ Σατύρους καὶ Μαινάδες,
 Στάμναις, πλόσσαις καὶ λαγίνοις
 Καὶ σταφύλια καὶ κορινάδες,
 Καὶ ὁ Βαῖχος εἰς τὴν μέση
 Νὰ κρατῇ τὴν πρώτη θέσι.

(Αντά)

Α. Κιτταρζηνῆς

ΖΟΥΓΡΑΦΙΕΣ

Μονάχη βγήκες τὸ πουργὸ καὶ πήγες στὸ λειβάδι
 καὶ ὅλα τ' ἀνθάμα σύβηκαν στὰ πόδια σου μπροστά,
 Μὰ δὲν τοῖς χάριες εἶς κανένα γέλιο ἢ χάρδι,
 μὴν ἔτρεχες... Κι' ἀλλούθωναν καὶ αὐτὰ κοπαδιαστὰ.

Κι' ἐφίλημά σου—ὁ θνηταὸς—ὄργε στὸ μέτωπό μου.
 Κι' ὅταν παρὰ ὧρα σ' ἀφῆσα καὶ πῆρα τὸ βουνάκι
 με λίσσα με κινήθησαν στὰ μεσῆς τοῦ δρόμου,
 νὰ μοῦ τὸ κλέβουν θέλοντας χίλια στοιχεῖα καὶ δράζου.
 (Τὰ Τραγούδια τοῦ Ἀπριλίου)

Ρ. γκς Γκρόφης